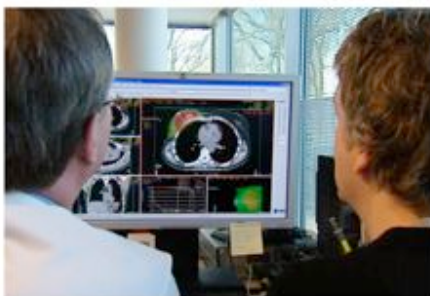

BORSTTUMOREN

radiotherapie van borstkanker

Verbeeten **Radiotherapie**

U wordt in Instituut Verbeeten behandeld voor borstkanker. Tijdens het gesprek met uw bestralingsarts hebt u uitleg gekregen over uw ziekte en behandeling. In deze folder kunt u alle informatie over de bestraling van de borst (wand) nog eens nalezen.

De bestralingsvoorbereiding

Voorafgaand aan de bestralingen worden een CT-scan en een bestralingsplan gemaakt.

Een **CT-scan** is een onderzoek met röntgenstralen, waarbij afbeeldingen worden gemaakt van dwarsdoorsneden van de borst(wand). Met deze foto's kan het juiste bestralingsgebied worden bepaald.

Tijdens het maken van de CT-scan ligt u in dezelfde houding en op eenzelfde tafel als later bij de bestralingen. U ligt op een speciale plank met uw armen omhoog.

Op uw huid wordt een aantal looddraadjes geplakt. Deze looddraadjes zijn een hulpmiddel bij het maken van het bestralingsplan. De tafel schuift tijdens het maken van de foto's langzaam door een grote ring, waarbij een smalle bundel röntgenstraling in enkele seconden om het lichaam draait. De computer verwerkt deze bundeltjes tot röntgenfoto's.

Bij elke bestraling moet het bestralingsgebied op de juiste wijze worden ingesteld. Daarom worden markeringspunten met viltstift op uw huid getekend en worden een paar kleine tatoeageprikjes in de huid

gezet. Houd er rekening mee dat de stift kan afgeven op uw kleding. Ook worden er enkele digitale foto's van het te bestralen gebied gemaakt.

De röntgenfoto's die gemaakt zijn bij de CT-scan worden gebruikt om een individueel **bestralingsplan** te maken. Op de foto's geeft de bestralingsarts het te bestralen gebied aan. Vervolgens wordt precies berekend waar, hoe en hoe lang u bestraald gaat worden. Hierbij wordt de hoeveelheid gezond weefsel binnen het bestralingsgebied zoveel mogelijk beperkt.

Tijdsduur

Het maken van de CT-scan duurt ongeveer een half uur. Eén tot twee weken later start de bestraling.

De bestralingen

Voor elke bestraling meldt u zich bij de balie radiotherapie. Vervolgens neemt u plaats in de wachtruimte van uw bestralingstoestel, waar een radiotherapeutisch laborant u op komt halen.

Tijdens de bestralingen ligt u in dezelfde houding als tijdens het maken van de CT-scan. Laserlijnen in de bestralingsruimte en de tatoeagepuntjes op uw huid worden gebruikt om u in de juiste houding te leggen. Als het bestralingsstoestel klaarstaat verlaten de radiotherapeutisch laboranten de bestralingsruimte. Nadat alle gegevens met de computer zijn gecontroleerd kan de bestraling starten. Regelmatig worden voorafgaand aan de bestraling

foto's gemaakt ter controle van de bestraling.

Van de bestralingen zelf voelt en ziet u niets. U bent alleen in de bestralingsruimte. De laboranten kunnen u zien en horen via een monitor en intercom.

Controle

Tijdens de bestralingen kunt u met vragen of klachten terecht bij de laboranten op uw bestralingstoestel. Regelmatig wordt een afspraak gepland met uw bestralingsarts of de mammacare-consulent.

In de laatste week van de bestraling krijgt u een afsluitend gesprek met uw bestralingsarts. Hij zal met u bespreken bij welke arts en wanneer u na de bestralingen op controle komt.

Mogelijke bijwerkingen van de bestraling

Het gedeelte van de huid dat bestraald wordt, kan een huidreactie gaan vertonen. In het algemene informatieboekje vindt u adviezen hoe u deze reactie kunt beperken.

Als de huidreactie klachten geeft, kan de doktersassistente u advies geven en de huidreactie verzorgen. U kunt via uw behandelaars of zelf contact opnemen met de doktersassistente (**telefoon 013 – 594 76 12**).

De huid van de borst kan verkleuren. Soms verdwijnt deze verkleuring, soms is deze blijvend. Ook kan de borst iets voller en stugger worden tijdens de bestralingen. Dit komt door vochtophoping als gevolg van de bestralingen. Wij adviseren u om geen knellende b.h. te dragen. Zeker de tepel kan gevoelig zijn.

Binnen 3 jaar, maar meestal eerder, verdwijnen deze bijwerkingen volledig. Soms blijft echter een gedeelte van de borst iets 'harder'. Dit komt door inwendig littekenweefsel.

Andere vragen, bijvoorbeeld over seksualiteit, kunt u stellen aan de bestralingsarts. Deze vragen variëren en zijn vaak zo persoonlijk dat ze niet in deze folder zijn opgenomen.

Huidverzorging na de bestraling

De bestraling werkt ongeveer twee weken door op de huid. Het kan zijn dat eventuele klachten eerst toenemen.

Wij raden u aan, afhankelijk van de ernst van de huidreactie, ook na afloop van de bestralingsbehandeling terughoudend te zijn met deodorant en met zeep. Dit geldt ook voor zonnen, zwemmen, in bad gaan of de haren onder de oksel scheren. De bestraalde huid kan hierop reageren.

Contact

Als u vragen hebt over de bestraling, kunt u die stellen aan een medewerker van het bestralingstoestel.

Als u een vraag hebt die niet kan wachten tot de (volgende) bestraling, kunt u contact opnemen met **telefoonnummer 013-594 77 77**.

Ook kunt u rechtstreeks contact opnemen met de **mammacare-consulenten**. Zij zijn (tijdens kantooruren) zowel telefonisch (013 – 594 75 71) als per email (mammacare@bvi.nl) bereikbaar.

Nog even dit...

Omdat in ons instituut heel veel afspraken voor heel veel patiënten gemaakt worden, kunnen wij helaas geen rekening houden met ieders voorkeuren.

Als u (dringende) afspraken in een ziekenhuis hebt tijdens de bestralingsserie, horen we dit graag zo spoedig mogelijk. Samen met u zullen we dan naar een passende oplossing zoeken.

Ook als u een afspraak hebt, maar om welke reden dan ook niet kunt komen, vragen wij u om met ons contact op te nemen.

U kunt ons hiervoor op werkdagen van 08.45 tot 11.30h en van 14.00 tot 16.30 uur bellen op **telefoonnummer 013-594 76 46**.

Als op de dag van de afspraak blijkt dat u deze niet kunt nakomen, vragen we u contact op te nemen met **telefoonnummer 013-594 77 77**.

Instituut Verbeeten
Brugstraat 10
5042 SB Tilburg

© 013-594 77 77

versie: juni 2010